

Зміни-2020: яка готовність у лікарнях

1 січня 2020 року всі медичні заклади, що надають спеціалізовану медичну допомогу, перейдуть на оплати за договорами з Національною службою здоров'я України (НСЗУ). Для цього вони мають відповідати кільком вимогам, перша з яких — реорганізуватись у комунальні некомерційні підприємства. Розповідаємо, якою є ситуація у різних областях України і чому місцева влада не має зволікати з автономізацією лікарень.

ЯК АВТОНОМІЗУЮТЬСЯ ЛІКАРНІ: СТАТИСТИКА

Зараз ситуація з реорганізацією лікарень в країні нерівномірна. Лідером з реорганізації закладів є Полтавщина – 85% спеціалізованих закладів вже змінили свій статус на комунальні некомерційні підприємства (КНП). На другому місці Харківська область – 80% медзакладів автономізовані. За ними: Волинська (75%), Рівненська (73%) та Львівська області (68%). Шість областей України перетворили у комунальні некомерційні підприємства більше 50% своїх лікарень.

Найменше закладів реорганізовано у Луганській області – 10% та на Закарпатті – 13%. Наступна в «антирейтингу» – Івано-Франківська область, де мають статус комунальних некомерційних підприємств лише 23% закладів.

У Херсонській області на КНП перетворені лише 29% лікарень, а в процесі – 12%. Якщо найближчі тижні місцеві ради Херсонської області не розпочнуть процес автономізації, існує великий ризик, що 59% лікарень цієї області не встигнуть стати КНП і підписати договір з Національною службою здоров'я до кінця року. Місцева влада перешкоджає автономізації своїх закладів. Депутати облради навіть планують звернутися до Кабміну та Верховної Ради України з проханням відтермінувати реорганізацію медзакладів та продовжити фінансування закладів охорони здоров'я третинного рівня області за рахунок медичної субвенції.

ЩО БУДЕ З МЕДЗАКЛАДАМИ, ЯКІ НЕ УКЛАДУТЬ ДОГОВІР З НАЦІОНАЛЬНОЮ СЛУЖБОЮ ЗДОРОВ'Я?

Оскільки отримувати кошти у 2020 році медичні заклади зможуть тільки за договорами з Національною службою здоров'я, лікарні, які не реорганізуються і не підпишуть договір, не зможуть отримувати фінансування із державного бюджету. Такі медзаклади будуть змушені утримуватися з інших джерел – наприклад, з місцевих бюджетів.

Так само цей принцип працював при перетворенні медзакладів первинки. З січня 2019 року медична субвенція не передбачена для медичних закладів, де працюють сімейні лікарі, терапевти і педіатри. Там, де зволікали з підготовкою медзакладів до переходу на оплату за договорами з Національною службою здоров'я і не провели автономізацію вчасно, довелося перші місяці 2019 року фінансувати медзаклади первинної меддопомоги із місцевого бюджету.

Наприклад, «Центр первинної медико-санітарної допомоги Чорноострівської селищної ради» на Хмельниччині уклав договір з НСЗУ лише 28 березня 2019 року, а отримувати гроші почав із квітня. Тобто протягом першого кварталу громада мала сама утримувати свій заклад. Швидше впорався «Нижньосірогозький Центр первинної медико-санітарної допомоги» на Херсонщині – уклали договір 21 лютого, і з березня отримали фінансування.

Депутати місцевих рад не скасують виконання Закону «Про

державні фінансові гарантії медичного обслуговування», і кошти на утримання не реорганізованих медзакладів без договорів з НСЗУ з січня 2020 року доведеться відшукувати в місцевому бюджеті.

ЯК ПРОЙТИ РЕОРГАНІЗАЦІЮ: МЕХАНІЗМ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Механізм детально описаний на сайті МОЗ України.

Процедура реорганізації триває близько 6 місяців. Тому ухвалити рішення про автономізацію лікарень місцеві ради мають уже на найближчій сесії.

Нагадаємо, з 2018 року модель оплати за принципом «гроші йдуть за пацієнтом» працює на рівні первинної медичної допомоги. Усі комунальні медзаклади, де працюють сімейні лікарі, терапевти і педіатри, вже мають договори з Національною службою здоров'я.

Досі заклади спеціалізованої допомоги фінансувалися з медичної субвенції. З 2020 року тут також запрацює модель фінансування Національної служби здоров'я. Заклади отримуватимуть оплати за надані медичні послуги в межах програми медичних гарантій (гарантованого пакету медичних послуг) за договорами з НСЗУ. Лікарні самостійно розпоряджатимуться заробленими коштами, зможуть оптимізувати свою роботу і переглянути зарплати медиків.

ПРОЕКТИ ВИМОГ ДО МІНІМАЛЬНОГО ОБСЯГУ ПОСЛУГ

На сайті Національної служби здоров'я України для ознайомлення та громадського обговорення опубліковано проекти вимог мінімального обсягу послуг за Програмою медичних гарантій у 2020 році. Дотримання вимог буде умовою договору між НСЗУ та надавачем послуг за Програмою медичних гарантій.

Це результат спільної роботи 150 позаштатних експертів НСЗУ, лікарів-практиків з усієї України, а також фахівців Національної служби здоров'я України і Міністерства охорони здоров'я України, які працювали разом протягом 5 місяців.

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНІ ВИМОГИ ДО ПОСЛУГ?

НСЗУ може укладати договори з медичними закладами, які автономізовані (перетворені в комунальні некомерційні підприємства), комп'ютеризовані та підключені до електронної системи охорони здоров'я, та оплачувати надані ними послуги за умови, якщо ці послуги відповідають визначеним і затвердженим вимогам.

СТАН АВТОНОМІЗАЦІЇ ЗАКЛАДІВ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ДОПОМОГИ

